

Izbaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

NOV 26 1919

Uredniški in upravniki pre-
stori: 2657 So. Lawndale av.

Office of publication:
2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4655.

LETO—YEAR XII. Cena lista je \$4.00.

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., pondeljek, 24. novembra (Nov. 24) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 277.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KRALJI PREMOGA ZA- VRGLI PONUDBO VLADE.

Zastopniki rudarjev so sprejeli posredovalno ponudbo vlade za povišanje 31.61 odstotkov plače in sedemurni delavnik, toda operatorji se upirajo. Ako se ne podajo, zaseže vlada rudnike.

Premogovna kriza je vedno večja. William B. Wilson, tajnik delavskega departmента vlade, je v petek predložil kompromisni načrt za povišanje plače rudarjem za 31.61 odstotkov in zastopniki rudarjev so sprejeli ta načrt, kakor javijo iz Washingtona. Wilsonov načrt se glasi, da dobe rudarji, ki kopljijo premog, 27.12% povišanja pri temi, drugi jamski delavci pa \$1.58 več na dan. Mezdnih odbor rudarjev se je prej zedinil, da zniža svojo zahtevo za povišanje plače iz 60 na 40 odstotkov, toda končno je sprejel Wilsonovo posredovalno ponudbo za 31.61%. Povišanje stopi takoj v veljavno. Vprašanje krajšega delavnika ostane odprto. Kakor javijo iz Washingtona, so zastopniki rudarjev zadovoljni sprejeti začasno sedemurni delavnik in šest dni dela v tednu s polovičnim delavnikom ob sobotah.

Operatorji so pa zavrgli posredovalno ponudbo Wilsona in vztrajajo pri svoji ponudbi dvajsetih odstotkov. Danes (v pondeljek) se vrši že ena konferenca na prizorišču kurivnega upravitelja Garfielda in če kralji premoga ponovno zavrije posredovalno ponudbo vlade, tedaj je kriza neizgibna. Vsa znamenja kažejo, da bo vlada primorana zaseči rudnike in jih operirati toliko časa, da se operatorji podajo, ako ne bodo hoteli rudarji nič več po-pustiti.

Izvrševalnega predsednika Lewisa so vprašali v soboto, če se rudarji vrnejo na delo, ako vlada vzame rudnike. Lewis je odgovoril: "Rudarji se vrnejo takoj, kadar dobe plače, s katero lahko pošteno prežive sebe in svoje družine."

Ako se bo vlada oziral na Lewisove sugestije, tedaj bo zasegla rudnike in dala rudarjev zadovoljivo plačo, a medtem se bodo nadaljevala pogajanja med rudarji in operatorji.

Washington, D. C. — Zdi se, da bodo pogajanja med zastopniki rudarjev in podjetnikov kmalu dospela do mrtve točke. Podjetniki so stavili preeči nižje ponudbo kot delavski tajnik Wilson, ko je adresiral zastopnike rudarjev in podjetnikov. V šetretki se trajale razprave ves dan, toda podjetniki niso povisili svoje ponudbe niti za las. Trmoglavo so se držali svoje ponudbe, ki so jo zastopniki rudarjev proglašili za smečno. Počasni se je vedno bolj poostreval in končno so pozvali delavskega tajnika Wilsona, da pride na konferenco. Razpravljaj je z njimi skozi dve ur.

Kasneje je delavski tajnik Wilson dejal, da upa, da se je izvršil majhen napredok.

Govore tudi, da je delavski tajnik predložil definitivni načrt za iztevnavo spora. O načrtu ni znane nič definitivnega, ampak nekateri trdijo, da je prizorišči 35-odstotno povišanje meze in osemurni delavnik od prihoda k rudniku in odhoda iz njega, kar bi pomnilo v resniči samo sedem ur delna v rudniku. Ali to je resno govorica, ki kroži po Washingtonu.

Slišijo se tudi glasovi, da so zastopniki rudarjev predlagali 40-odstotno povišanje meze in sedemurni delavnik in da so podjetniki na kratko odklonili to ponudbo in so zopet ponudili le 20-odstotno povišanje meze, značenje delavnega časa pa niso omenili. Zastopniki rudarjev so seveda to ponudbo odklonili.

Zastopniki podjetnikov so na to prišli z novo potezo in so predla-

AMERIKA PRIGAKUJE KRIZO V ITALIJI.

Rim. — Tukajšnji namestnik ameriškega poslanika je sklenil, da ne zapusti Rima niti za eden dan. Namestnik pričakuje, da vsak čas izbruhne v Italiji resna kriza bodisi v zvezi z notranjim položajem ali z razmerami v Dalmaciji.

OTVORITEV DELAVSKE KONVENCIJE V CHICAGU.

Več kot tisoč delegatov navzočih prvi dan zborovanja.

KONVENCIJA BO TRAJALA VSE TEDEN

Chicago, Ill. — V soboto je bila otvorjena prva narodna konvencija nove Delavske stranke v dvorani unije cestnoželezniških uslužencev na vogatu Van Buren in Ashland ulice. Več kot tisoč delegatov je predložilo poverilnice; mnogi še pridejo. Konvencija bo trajala najmanj teden dne.

Max Hayes, urednik lista "Cleveland Citizen", je bil izvoljen stalnim predsednikom zborna. Južna seja je potekla največ s povedovanjem poverilnic. Hayes je izjavil v otvoritvenem govoru, da upa, da stranka sprejme program, ki bo vseboval slednje glavne zahteve: Podprtjanje železnice po Plumbovem načrtu, nacionaliziranje rudnikov in drugih vodilnih industrij, vpostavljanje svobode govora, tiska in zborovanja, popolna amnestija političnih jetnikov, odprava vlade z "industriščini", odprava militarizma itd.

John H. Walker je dejal v svojem govoru, da je čas, da organizirani delavi stopijo na politično polje in združijo demokratijo in republikansko stranko ter izvolijo svojega predsednika in gover-norje prihodnje leto.

Med delegati je 60 žensk. Zadostno so vse strokovne in industrijske organizacije, kooperativna društva, napredne farmarske organizacije in razne neodvisne politične delavskie organizacije. Trije delegati Neskrankarske lige iz Minnesote so pridružili svoje poverilnice, toda niso zapustili konvencije. Počakati mislijo, kakšne stališča vzame governor Frazier iz Severne Dakote, ki bo eden glavnih govnornikov na konvenciji.

Konferecija farmarskih in delavskih zastopnikov v hotelu Morrison je v soboto odobrila nacionaliziranje železnic, rudnikov in parnikov.

V ST. LOUISU BODO SMELI VARITI LAHKO PIVO.

St. Louis, Mo. — Sodnik John C. Pollock je proglašil pivov, vsebujoč 2% odstotkov alkohola, za neupočino. Izdal je sodniško pre-poved, ki prepoveduje zveznemu državnemu pravdniku in zveznemu davkarju se vmešavati v varjenje lahkega piva.

Salunari so pričeli takoj prodajati lahko pivo po izdanu sodniški pre-povedi.

VELIKA ZALOGA ŽGANJA ZA- PLENJENA.

Bucyrus, O. — Ljudje so peli šaljive pesmi, ko so vrezni uradniki oddejali zaplenjeno žganje, ki je vredno dve sto tisoč dolarjev.

V New Castle je serif zaplenil velik kotel za kuhanje žganja in stiri so galon tropinjeva. Kotel je bil tako velik, da je lastnik lahko skuhal petdeset galon žganja v stiriindvajsetih urah.

V Charlestone, W. Va., so zaplenili kotel za kuhanje žganja in veliko kad, v kateri so bile namočene rozine. Aretiranih je bilo pet oseb.

GOODBYE, PRINC!

New York, N. Y. — Angleški princ Waleški, ki se je mudil dva tedna v Združenih državah, je v soboto zapustil New York in odpoval domov.

VEČ SLADKORNIH PRO- FITARJEV JE PRIJETIH.

IZDANIH JE BILO 38 TIRAL- NIC.

Sladkorni veletrgovci so obtoženi profitarstva.

Chicago, Ill. — Koncem tedna so pričeli z arretacijo sladkornih veletrgovcev in meseterjav. Tiralnice je izdal zvezni komisar Lewis F. Mason. Vseh tiralnic je bilo izdanih pet in trideset.

Nekaterim sladkornim veletrgovcem očitajo obtožnice, da so iztevile izredno visoke cene za sladkor, drugim pa zarotniško potrebitje v svetu profitarstva.

Sliši se glos, da je to šele pričetek akcije proti sladkornim profitarjem in da bodo kmalu izdane še daljnje tiralnice.

Preden so bile izdane tiralnice, Mr. Milroy dejal, da je vlada želitev, ki so se mu ljudje večkrat prizivali, zakaj ni bolj odločno napovedi proti profitarjem. Tem žejajo povedati, da je treba imeti preiskavo in da mora biti preiskava tako temeljita, da bo obtožba držala in se profitarstvo lahko dokaze na sodišču.

Department za prehranitev je že daj časa zasledoval profitarstvo, ki so ga uganjali sladkorni baroni. Nabiral je dokaze in obtevnil materijal. Ko je bila mera polna, so bile izdane tiralnice, da ne bo bilo zlahka izmaznili dolgori. Strica Sama, Nadaljeval, da so se mu ljudje večkrat prizivali, zakaj ni bolj odločno napovedi proti profitarjem. Tem žejajo povedati, da je treba imeti preiskavo in da mora biti preiskava tako temeljita, da bo obtožba držala in se profitarstvo lahko dokaze na sodišču.

Department za prehranitev je že daj časa zasledoval profitarstvo, ki so ga uganjali sladkorni baroni. Nabiral je dokaze in obtevnil materijal. Ko je bila mera polna, so bile izdane tiralnice, da ne bo bilo zlahka izmaznili dolgori. Strica Sama, Nadaljeval, da so se mu ljudje večkrat prizivali, zakaj ni bolj odločno napovedi proti profitarjem. Nekateri profitarji so zahtevali, da so groceristi plačevali funt sladkorja po kontingentu in sedežnem centru.

MISTERIOZEN UMOR.

Omaha, Neb. — V jarku ob avtomobilski cesti so našli 22-letno dekleta, ustreljenega v glavo. Vse okoliščine govore, da je bila dekleta mrtva že tri do štiri dni.

da jo je morile pripeljal v avtomobil in jo vrgel v jarek. Običejo je edno, toda bila je brez ptačja in čevljev. Od ceste do njenega trupla so ležali biseri, kajti ovratnica se je najbrž pretrgala, ko je morile vrgel iz avtomobila v jarek.

IZ NAPROTKOVIH UST TU- DI PRIDE VČASIH RES- NICA.

St. Louis, Mo. — John Leitch iz New Yorka je dejal pred par dnevi na rudniškem kongresu, ki se je vrnil v tem mestu, sledče: "Industrijalnega miru v Ameriki ne bo dokler ne bo demokracija v industriji. Naša industrijalna uprava je preveč avtokratična. Do zdaj je bilo tako, kakor da bi bili mi prepričani, da je Božja Previdnost izročila v naše roke industrijsko vlado nad navadnim ljudstvom, toda tako ne more biti vedno."

(Poročilo ne pove, kaj so odgovorili ostali zborovaleci na to jedrasto opazko.)

ZUPAN KРИTIZIRA LEGJO- MARJE.

Cincinatti, O. — Župan John Galvin je ostro ostel člane Ameriške legije v tem mestu, ki so pred nekaj dnevi napadli stan lokalne socialistične stranke, razili o-premo in sezgali večjo množino knjig, češ da so "radikalne". Župan je označil vsem za "delo države", ki se ne zaveda pravega patriottizma niti dobrega državljanstva."

BANDITJE UBILI ŽELEZNI- ŠKEGA KURJAČA.

Sioux City, Ill. — Banditje, ki so se pripeljali v avtomobil, so ustrelili železniškega kurjača Jacoba Christiansona, njegovega tovariša A. Boytona so pa preteplili, ker sta se postavila v bran.

GOODBYE, PRINC!

New York, N. Y. — Angleški princ Waleški, ki se je mudil dva tedna v Združenih državah, je v soboto zapustil New York in odpoval domov.

SPANSKI ALFONZO JE ZDAJ NA VESTI KOT WILSONOV GOST!

Pariz. — Tukaj poročajo, da namerava španski kralj Alfonzo obiskati Združene države. Alfonzo morda zelo želi videti Ameriko.

(Prvi je bil kralj Albert, potem angleški prestolonaslednik in zdaj bo kralj Alfonzo. Kdo pride za njim?)

DVA BANKIRJA STA UKRADLA STOTISOČAKE.

Bankir, poštar, policijski načelnik, velik patriot in cer-kveni steber odnesel \$400,000.

DRUGI JE VZEEL \$200,000.

Chicago, Ill. — Oblasti so za petnajst dveh bankirjev, ki sta zavrnili stotisočake tujega de-narja. Do zdaj ju še niso prijeli. Gust Kracke, blagajnik Illinois State bank v Cretu, Ill., je izginil in v banki manjka okrog \$400,000. Kracke je bil v eni osebi razen bankirja tudi poštar, po-licijski načelnik, javni notar, agent zavarovalne družbe proti poštarju, velik patriot in cer-kveni steber. Ko je v petek stopil državni bančni nadzornik v banko, je Kracke takoj slutil, da je končno njegove karriere. Dejal je nadzorniku, da naj "malo poda ka," ker on ima "nujni opravek" zunaj. Ko je bil bankir znaj, je skočil v avtomobil in izginil. Do danes ga je ni niso dobljili.

James M. Miles, podpredsednik in ravnatelj Standard Trust and Savings banke na Clark in Monroe cesti v Chicagu, je tudi izginil in z njim vred \$200,000, ki niso bili njegovi. Državni pravnik preiskuje.

STARĀ PESEM, NIČOE NI ZA- KRIVIL RUDNIŠKE NEGOODE.

Steubenville, O. — Mrljaki oglednik Kirk je naznani, da je dokončal preiskavo rudniške nesreče, ki se je dogodila v rudniku pri Amsterdamu, pri kateri je dvajset rudarjev izgubilo svoje življenje. Izjavil je, da je razstrele povzročile žganje, ki je odskočila od prenike elektrine sile, vsled tega se tudi nikogar ne more držati, da je povzročil nesrečo. Po njegovih izjavah ni povzročila nezgodne kriminalne zanemarjenosti od strani podjetnikov ali rudarjev.

Starā pesem. Vsi pravoreki mrljaki oglednikov o rudniških nezgodah so podobni drug drugemu, kot jaje jaje.

VELIKA ZALOGA ŽGANJA UKRAĐENA.

Chicago, Ill. — Iz skladista tvrtke Louis Stern & Co. so neznanim zlikovim odpeljali žganje kar na dve avtomobili, ki je vredno okoli štirideset tisoč dolarjev.

Policija in detektivi si zdaj bodo glave, kako je bio mogoče ukrasti tako veliko zalogu žganja, ki je nemogoče v nekaj minutah naložiti na avtomobile.

NEMŠKE MARKE KUPUJЕJO.

Chicago, Ill. — Denarni špekulantje so zadnje dni prodali samo v Chicago 200 milijonov nemških mark po dva centa in pol marko. Okrog 20,000 oseb je že "ufožilo" svoj denar v nemš

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročniška: Zadnjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v izdajanju n. pr. (November 30-19) poleg vsega imena in naslova poslov, da vam je z tem dnevnem poteka naročnina. Poskrbito je pravljeno, da se vam ne ustavi list.

LAŽNJIVIM OVADUHOM.

"The Christian Science Monitor", zelo razširjen dnevnik v Združenih državah, je priobčil korespondenco iz Washingtona, v kateri pravi, da je justični tajnik Palmer poročal, da izhaja osem slovenskih radikalnih časnikov v Združenih državah. Palmer je dodal, da so ti radikalni časniki največ krivi razširjenja anarhističnih in boljševiških naukov.

Newyorški dnevnik "The New York Times" je prišel članek, da v Združenih državah izhaja deset slovenskih boljševiških listov.

V obeh poročilih najdemo razliko le v številu slovenskih listov, ki so po teh poročilih boljševiški in delajo propagando za anarhizem. Katera številka je pravilna: v bostonskem ali newyorškem dnevniku? Če preiščemo dogodke in se spominjamo vseh podrobnosti, ki so se dogodile v slovenski in jugoslovanski javnosti v Združenih državah od kar je pričela svetovna vojna, tedaj prihajamo do zaključka, da je številka v newyorškem dnevniku pravilna.

Zakaj? Kajti v začetku svetovne vojne je izhajalo enajst slovenskih listov v Združenih državah in takrat je bil en sam slovenski list, ki je trolbil v kraljevaški rog. Organizirani kraljevaši so pa takoj denuncirali vse druge slovenske liste, da zagovarjajo habsburško dinastijo ali da širijo socialistične in anarhistične nauke. Tako so bili vsi slovenski listi razun nekega lista, ki je med Slovenci dobro poznan pod imenom "Klevelandške sanjske bukvice", hkrati zaznamovani s Kajnovim znamenjem. Izdajatelj teh sanjskih bukvic je večkrat sam grozil drugim listom, ki niso hoteli z njim vred zatropiti v kraljevaški rog, da jim bo že uro navil, ker je postavljen od ameriške vlade za jeroba nad drugimi slovenskimi listi.

Lastnik sanjskih bukvic je bil torej v zvezi z drugimi jugoslovanskimi lažnjivimi in hudočnimi kraljevaškimi denuncijanti, ki so nalagali ameriško vlado in druge mednarodne faktorje v Ameriki, da pomaga deset slovenskih listov širiti anarhizem in boljševizem v Združenih državah. To je delo falotov, ki so prejeli "dinarje", da delajo z najpodlejšimi in najbolj umazanimi sredstvi za srbsko kraljevo "kučo".

Radi bi videli prevode teh lumbrov, ki posiljujejo slovenski in angleški jezik, ker ne razumejo teh jezikov, katero so prilagali svojim lažnjivim denunciacijam, da očrnoji druge liste. Kajti ti namenoma falzificirani predaji so ogledalo njih umazanih falotskih duš, za katere še v peku ne marajo, ker se boje, da nastane v peku tak smrad, da mora vsa Luciferjeva žlahta bežati iz njega.

Kdor je justičnemu tajniku sporočil, da je v Ameriki osem ali deset slovenskih radikalnih listov, ki pomagajo širiti boljševizem in anarhizem, je justičnega tajnika nesramno nalagal. To ostane pribita resnica, od katere ne vzamemo niti besedice nazaj. Rečemo lahko še več. Med Slovenci v Ameriki ni boljševiških in anarhističnih organizacij. To so fakti, ki jih ne spremene tudi lažnjivi denuncijanti.

In ti ovaduški falotje prihajajo semintje in zapojejo pesmico, naj J. R. Z. dela z njimi skupaj. In kdo naj se druži s takimi ljudmi, kajti slovenski pregovor pravi: Povedal bom, kdo si, če vem s kom se druži. Kadar lažnjivi in falotski denuncijant prihaja in ponuja svojo roko v spravo, se mu pljune vanjo. Tak je odgovor poštenega človeka na ponudbo, ki prihajajo od lažnjivega denuncijanta.

Lahko rečemo, da so slovenski izseljeniki v primeri z izseljeniki drugih narodov storili več kot svojo dolžnost, da je bila nemška avtokracija poražena. Vstopali so kot prostovoljci v ameriško armada, mornarico in ena sama slovenska podpora organizacija je naložila več kot eno tretjino svojega premoženja v zadolžnicah svobode. Iz hvaležnosti ali zavisti je lažnjivi kraljevaški ovaduh namenoma očrnili pri justičnem tajniku Slovence kot boljševike in anarhiste, njih liste pa kot razširjevalec anarhizma in boljševizma.

In lažnjivemu kraljevaškemu denuncijantu ni vdarila rdečica sramu v lice, ko je izvršil to peklenko delo, kajti sramota je od njega že zdavnaj zbežala k psom.

DOPISI.

Clinton, Ind. — ISKRICE.

Dokler je bilo tukajanje mesto in okolica molka, je bila pijača vso vse, kdo je pa sedaj, da je vse suho?

Buletin, katerega izdajajo tukajnji premogovni baroni, je spravil samo šest delavev v premorovor, kjer so pa bili samo dve ur. "Pregnali jih je slab zrak."

Stavkarji imamo še vedno kako delo; politični, pa nimajo prav nobenega.

Sirijo se zopet govorice, da nam bodo omejili rabo luči in vode radi pomanjkanja premoga. Temu ne moremo ugovarjati, ker smo samo plačevalci, ne pa podjetniki.

Ako si v potrebi, so vsi tvoji prijatelji slepi.

Pomni, da dobro drža, kar imas, ker je sicer nevarnost, da ti jo vzamejo.

Bodi zvest svojim načelom in vstrajen; ne podaj se do zadnjega diha.

Nakar ne misli, da je ono boljše, kar teče; včasih je to tudi dobro, kar se rine.

Denarni mogoci vladajo vse; toda kasor je to prišlo, tako bo tudi odšlo.

Ako ti ne ugaja v družbi, v kateri se nahaja, odidi. — Martin Priterepenc.

Johnstown, Pa. — Menda ne bo odveč, ako sporočim nekoliko o tukajnji stavki v železarski, ježklarski in premogarski industriji. Premogarji so stopili v stavko isti dan kot delaveci v tukajnji ježklarnah in železolivarnah. Predložili so iste zahteve svojim delodajalcem, kot delavci v ježklarski in železarski industriji, namreč pripoznanje organizacije. V stavko so stopili 18. septembra ter je pričetelj okrog trideset premogarjev.

Delaveci v tukajnji okolici niso bili organizirani. Agitatorčno in organizatorčno delo se je pričelo v tej okolici meseca novembra lanskega leta. V toku desetih mesecov so bili vsi delaveci organizirani in 18. septembra t. l., ko delodajalec niso hoteli priznati njih zahtev in se niti pogajati, je odločil orodje okrog 20tisoč delavev, tudi časopisi poročali, da dela v o. Fork 80 odstotkov, v Dunlu 80 odstotkov, v Beaverdale 75 odstotkov premogarjev. Resnica pa je, da ni delal ničesar. To je jasen dokaz kako lažajo. Lažajo z namenom, da bi s tem prepričali premogarje v drugih krajih, da stavke niso stopili v stavko že meseca septembra in to radi nezmošnih razmer, v katerih so živeli. Plača ni zadostovala za življenske potrebe, ki so se dramatično povečale.

Razumno, da so tukajnji lokalni listi polni hvale napram konkurenčnim premogarskim stavkom, s katerimi bomo skušali vsaj navidezno obravnavati svoje tovarne.

Zadnjih dnevov je bilo v Johnstounu 1000 delavcev, ki so se začeli organizirati in se pričeli s protestom.

Prav tako so delavci v tukajnji okolici organizirani in se pričeli s protestom.

Manifold, Pa. — V tukajnji okolici smo vse premogarje na stavki in stavka se vrati prav mirno. Stavka je tudi v Johnstounu organizirana, kar pa poprej nismo vedeli, dokler nisem čital nekega dopisa v "Prosveti." Ako bi tega poročila ljudje ne čitali, bi se gotovo marsikateri izpozabil, da bi šel v dotedne kraje za delom.

Kajti pred nekaj dnevi je bil v tukajnji okolici nek kompanijski agent, ki se je bahal, da je superintendent in da išče delavce za rove, kateri so pod njegovim nadzorstvom. Oglasil se je tudi pri meni, ki ga pa nisem bil niti kaj vesel, ker je nastopal nekaj oblastno ter se repenil s svojimi samokresom kot petelin na gnoju.

Seveda moje prvo vprašanje je bilo, kaj da hoče in po kakem opravku je prišel v to naselbino. Poznal sem ga že poprej, ker je bil nekaj preddelavec v dotednem rovu, v katerem sem bil jaz vposlen. Povedal mi je, da bi rad dobil okrog 20 delavcev-premogarjev iz te okolice, ki bi delali v njegovih rovih. Povedal mi pa ni, da je tam stavka, kot tudi jaz nisem vedel, dokler nisem viden onega dopisa. Ko bi jaz vedel, da je tam stavka bi mu takoj po kazal vrata. Ker pa nisem vedel za razmere, sem mu pa še dovolil, da lahko prenodi pri meni. V pogovoru mi je omenil, da je že dobil nekaj delavev, ki so prej delali pri njemu in sicer deset v Manifolu, šest v Meadowlandu in štiri v Cammonsburgu. Koliko je na tem resnica, mi ni znano, upam pa, da se ni nihče toliko izpozabil, da bi šel delat v premogarje, v katerih je stavka. Pričenjam, da je bilo delavcev, ki so se poslužili s tukajnjimi božjimi hrabili, toda imeli so isti uspeh. Delaveci niso mogli pogovoriti tukajnji božji služniki, da bi se vrnili na delo.

Ker družba ni imela s tem nikačega vseha, je namignila tukajnjim trgovcem, da so pritisnili na tukajnje lokalne liste, da so pričeli blatinu in obrekovati organizacijo in organizatorje in vse mogoče načine.

Trgovci in drugi meščani so organizirali takozvani "Citizen's Committee", katerega namen je ustrojovati delavec in v ta namen se poslužujejo vsakovrstnih sredstev. Ko je prišel U. Z. Forster iz Pittsburgha dne 7. novembra, da bi imel govor v tukajnjem "Labor Temple", so ga člani omenjene komiteje obiskali na cesti ter ga odgnali na železniško postajo od kjer se je moral odpeljati s prvim vlakom. Na to so obvestili vse organizatorje, da se morajo izseliti iz mesta v 24 urah, aka ne, jih bodo prisili.

Ker pa organizatorji niso hoteli imeti nikakih nepotrebnih nemirov, so se takoj izselili. Ostala sta le dva organizatorja premogarjev, ki sta pa bili drugi dan arretirani, baje na ukaz vlade. Čez dva dneva so ju pa izpustili brez vsakega zaščitjanja. Ko se je to godilo, je bil cel položaj zelo napet in stavkarji so bili pripravljeni na vse. "Labor Temple" je bil napočilen vse dni do zadnjega kotička. Izgleda je kot mravljisce.

Ko je družba uvidela, da vse to nič ne pomaga, so pozvali okrajnega šerifa, da naj pozove državne konstabi. To se je tudi zgodilo in sedaj imamo vse polnočne kozakov v tukajnem mestu in okolici. O njih obnašanje napram delavecem mi menda ni potreba omenjati, ker je že itak vsem znano, kaki kavalirji so ti kozaci. Naselbina Conemaugh in Franklin so že posiale oster protest napram tej strahovladi in upeti je, da bodo delaveci napravili tudi tak pritisk na merodajne faktorje, da se bodo morali ti kozaci odstraniti. Omeniti moram tudi, da se je posrečilo družbi dobiti nekaj stavkov, s katerimi bo poskušala vsaj navidezno obravnavati svoje tovarne.

Razumno, da so tukajnji lokalni listi polni hvale napram konkurenčnim premogarskim stavkom, s katerimi bomo skušali vsaj navidezno obravnavati svoje tovarne.

Johnstown, Pa. — Menda ne bo odveč, ako sporočim nekoliko o tukajnji stavki v železarski, ježklarski in premogarski industriji. Premogarji so stopili v stavko isti dan kot delaveci v tukajnji ježklarnah in železolivarnah. Predložili so iste zahteve svojim delodajalcem, kot delavci v ježklarski in železarski industriji, namreč pripoznanje organizacije. V stavko so stopili 18. septembra ter je pričetelj okrog trideset premogarjev.

Delaveci v tukajnji okolici niso bili organizirani. Agitatorčno in organizatorčno delo se je pričelo v tej okolici meseca novembra lanskega leta. V toku desetih mesecov so bili vsi delaveci organizirani in 18. septembra t. l., ko delodajalec niso hoteli priznati njih zahtev in se niti pogajati, je odločil orodje okrog 20tisoč delavev, tudi časopisi poročali, da dela v o. Fork 80 odstotkov, v Dunlu 80 odstotkov, v Beaverdale 75 odstotkov premogarjev. Resnica pa je, da ni delal ničesar. To je jasen dokaz kako lažajo. Lažajo z namenom, da bi s tem prepričali premogarje v drugih krajih, da stavke niso stopili v stavko že meseca septembra in to radi nezmošnih razmer, v katerih so živeli. Plača ni zadostovala za življenske potrebe, ki so se dramatično povečale.

Razumno, da so tukajnji lokalni listi polni hvale napram konkurenčnim premogarskim stavkom, s katerimi bomo skušali vsaj navidezno obravnavati svoje tovarne.

Johnstown, Pa. — Menda ne bo odveč, ako sporočim nekoliko o tukajnji stavki v železarski, ježklarski in premogarski industriji. Premogarji so stopili v stavko isti dan kot delaveci v tukajnji ježklarnah in železolivarnah. Predložili so iste zahteve svojim delodajalcem, kot delavci v ježklarski in železarski industriji, namreč pripoznanje organizacije. V stavko so stopili 18. septembra ter je pričetelj okrog trideset premogarjev.

Delaveci v tukajnji okolici niso bili organizirani. Agitatorčno in organizatorčno delo se je pričelo v tej okolici meseca novembra lanskega leta. V toku desetih mesecov so bili vsi delaveci organizirani in 18. septembra t. l., ko delodajalec niso hoteli priznati njih zahtev in se niti pogajati, je odločil orodje okrog 20tisoč delavev, tudi časopisi poročali, da dela v o. Fork 80 odstotkov, v Dunlu 80 odstotkov, v Beaverdale 75 odstotkov premogarjev. Resnica pa je, da ni delal ničesar. To je jasen dokaz kako lažajo. Lažajo z namenom, da bi s tem prepričali premogarje v drugih krajih, da stavke niso stopili v stavko že meseca septembra in to radi nezmošnih razmer, v katerih so živeli. Plača ni zadostovala za življenske potrebe, ki so se dramatično povečale.

Razumno, da so tukajnji lokalni listi polni hvale napram konkurenčnim premogarskim stavkom, s katerimi bomo skušali vsaj navidezno obravnavati svoje tovarne.

Johnstown, Pa. — Menda ne bo odveč, ako sporočim nekoliko o tukajnji stavki v železarski, ježklarski in premogarski industriji. Premogarji so stopili v stavko isti dan kot delaveci v tukajnji ježklarnah in železolivarnah. Predložili so iste zahteve svojim delodajalcem, kot delavci v ježklarski in železarski industriji, namreč pripoznanje organizacije. V stavko so stopili 18. septembra ter je pričetelj okrog trideset premogarjev.

Delaveci v tukajnji okolici niso bili organizirani. Agitatorčno in organizatorčno delo se je pričelo v tej okolici meseca novembra lanskega leta. V toku desetih mesecov so bili vsi delaveci organizirani in 18. septembra t. l., ko delodajalec niso hoteli priznati njih zahtev in se niti pogajati, je odločil orodje okrog 20tisoč delavev, tudi časopisi poročali, da dela v o. Fork 80 odstotkov, v Dunlu 80 odstotkov, v Beaverdale 75 odstotkov premogarjev. Resnica pa je, da ni delal ničesar. To je jasen dokaz kako lažajo. Lažajo z namenom, da bi s tem prepričali premogarje v drugih krajih, da stavke niso stopili v stavko že meseca septembra in to radi nezmošnih razmer, v katerih so živeli. Plača ni zadostovala za življenske potrebe, ki so se dramatično povečale.

Razumno, da so tukajnji lokalni listi polni hvale napram konkurenčnim premogarskim stavkom, s katerimi bomo skušali vsaj navidezno obravnavati svoje

Jeklarska stavka.

Jeklarski stavkarji zahtevajo od stranitev konstabljev.

Johnstown, Pa. — Meščani v Franklinu, malem mestu, so obdržali shod, katerega so se udeležili tudi stavkarji. Na tem shodu so zahtevali, da mestni načelnik nastavi mestne deputije za vzdrževanje reda. Prijavil se je štiri in dvajset prostovoljcev. Mestni načelnik je izjavil, da bodo prihodnji dan dobili državni konstabljev ukaz, da zapuste mesto.

Sest sto bivših vojakov, članov delavskih strokovnih organizacij, je izvolile odbor, ki je dobil nalogo, da zahteva od župana v Johnstownu, da morajo državni konstabljevi iz mesta, obenem pa obljubi, da bodo sami pomagali vzdrževati red in mir v mestu.

Ponesrečen poizkus jeklarskih podjetnikov.

Steubenville, Ohio. — Tukajšnji jeklarski podjetniki so vprizorili ravno tako komedijo kot Cambria Steel kompanija. Parne piščali so zatulile, da se je treslo ozračje.

Včasi so bili glasovi visoki, pa zoper tuleči, kakor da tulijo jeklarski podjetniki jeze, ker se jeklarski stavkarji ne zmenijo za vabilo k delu. Konec tuljenja parnih piščal je bil ta, da so stavkarji ostali doma, jeklarski delaveci so pa glasovali kot en mož, da se ne vrnejo na delo, dokler jeklarski podjetniki ne priznajo zahtev, radi zatem se zastavkali.

eš preden so zatulile parne piščali, je bilo že razposlano poročilo velebiščnim listom, da so pričele jeklarske obratovati s polno paro. To je razvidno iz listov, ki so sem prišli iz Pittsburgha in drugih mest. Ves kompanijski dirin daj za obratovanje ni povzročil druge nesreče, kot da so jeklarski podjetniki zopet za eno blamo bogatejši, katerih so že takoj vjeni kot beračev pes mraza.

Ljubi, dragi stavkarji vrnite se na delo, se glasi vabljiva pesem.

Cleveland, Ohio. — Nihče ne more reči, da so jeklarski podjetniki ne trudijo, da zopet zaropota kolesje v jeklarnah. Stavkokazeve ne smo importirati v mesto, zato se najemniki zdaj trudijo, da jih za nekaj časa nastanijo v mestu, potem pa gredo stavkokaziti v jeklarske delavnice. Ali taka pot je predolga za nanovačenje stavkokazevev in stane tudi preveč denarja, kajti stavkokazi ne morejo živeti samo od zraka, čeprav ne delajo.

Tudi preddelaveci in superintendenčni se se trudili in mučili v pretečenem tednu, da dobe stavkokazeve in spravijo kolesje v tři, katerega se je počasi že pričela prijemati rja. Navzite temu ne producira jekla, dasiravno so v nekaterih jeklarnah pričeli paliti premog, da naj producira malo gostega in črnega dima. Naznani so, če se stavkarji ne vrnejo takoj na delo, da bodo najeli druge delavece. Seveda so pozabili povedati, katere delavece in kje jih bodo najeli, dokler se stavkarji ne vrnejo na delo. Preddelaveci iz delavnice, v katerih producira delo žico in fino žico, ponujajo stavkarjem celo luno z neba, samu da se vrnejo na delo. Včasi niso imeli prigajajoči za delavece v jeklarnah drugač kot gde kletevje, zdaj jih na klicajo z majprijaznejšimi imeni. Alj delaveci se ne zmenijo za te sirenike glasove, ampak vztrajajo v stavki. Delaveci poznajo to prijaznost, kajti znajo jih je pregovor, da kadar konjička love, mu ponujajo oves, ko ga ujamejo, ga pa okomatajo in vprežejo v voz do gara. Stavkovni poležaj je tukaj ugoden za stavkarje.

Odborniki jeklarske unije arstirani.

Youngstown, O. — J. E. McCadden, tajnik-blagajnik stavkovnega odbora v youngstownskem okrožju, John Klimski in Fr. Koraski, organizatorja iz Pensylvanije, so bili tukaj aretrirani v soboto, ko so se vrátili s shoda štrajkarjev v Coitsville. Obtoženi so "kriminalnega sindikalizma." Izpustili so jih proti porotku \$3000 na vsakega.

Najeti kompanijski pretepači so strelijali na jeklarske stavkarje v Youngstownu v soboto zjutraj in ranili dva delaveca.

OGNJEGACI SO SE ORGANIZIRALI.

Hoboken, N. J. — Tukajšnji ognjegaci so se organizirali in se pridružili "Ameriški delavski federaciji".

Ameriške vesti.**PONESREČEN BEG.**

Kittatinny, Pa. — Konstabler je imel oddati 20-letno Dorotejo Kelleher in 25-letno Mary Harris v okrajno jevo v Armstrongu. Vlak se je bližal postaji Riverview in vozil je počasi. Konstabler je odšel v voz za kadilce, da se uda posluša. To prilik sta porabili arestantki in sta skočili z vlaka. Zdaj ježita v bolnišnici za poškodbami, ki sta jih dobili pri skoku.

NEVARNOST RUDARSKEGA POKLICA.

Charleston, W. Va. — V oktobru je smrtno ponesrečilo v rudnikih te države štiri in dvajset rudarjev. Navadno ponesreči težko do petdeset rudarjev mesечно. V mesecu oktobru je bilo število težko ponesrečenih rudarjev izredno nizko, a v resnici je pa visoko.

ANGLIJA DOBI NAJVEČJI NEMŠKI PARNIK.

New York, N. Y. — Vladni plovni odbor je odstopil Angliji nemški parnik "Imperator", ki je bil v ameriških rokah zadnjih pet mesecov. Parnik, ki se nahaja v tej luki, odplove proti Angliji v desetih dneh. Zadeva glede ostalih nemških parnikov, radi katerih je prišlo do majhnega spora med Anglijo in Ameriko, še ni rešena.

JEKLARSKI PODJETNIKI V KAŠI.

Washington, D. C. — Davni komisar Roper je naznani, da bo sodniško nastopil proti uradnikom Crucible Steel kompanije, ker niso plačali davka, ki so ga imeli plačati od svojega dobička. Uradniki se zdaj skušajo izmučiti iz zanke z raznimi izgovori.

KOTEL ZA KUHANJE ŽGANJA V HIBI SODNIŠKEGA TOLMAČA.

Youngstown, Ohio. — Zvezni uradniki so na anonimno ovadbo uveli hišno preiskavo na domu sodniškega tolmača Steve Golgoza. Našli so pri njem kotel za kuhanje žganja in deset galon tihotapske žganje.

POLICAJI V ULOGI ŽGANJARSKIH TIHOTAPCOV.

Petersburg, Pa. — Tukaj je bilo aretriranih pet policajev, dva biznismana in še nekaj drugih oseb, ker so se pečali s tihotapskim razpečavanjem žganja.

DEPUTIJ IZROČEN VELEPOTI.

Argo, Ill. — Sodnik John G. Smith je odredil, da se deputija Samuel G. Westhoferja, usluženca pri Argo Corn Products kompaniji, pridrži za velepoto. Obtožnica očita deputiju, da je pomagal spraviti iz mesta neko 16-letno ženo.

MLADE ŽENSKE

za delo pri raznem blagu,

zaviranje blaga, pregledovanje, pakiranje, tehtanje poštnih zavitkov, preštevanje, ureditev naročil, in razna druga dela pri blagu.

Stalno delo, dobra plača, ugodna prilika za napredek omih, ki žele in imajo resno voljo.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St., Chicago.

POTREBUJEMO DELAVCE

Stalno delo, dobra plača.

POTREBUJEMO MLADJE PRI

čeleznih vozovih; delo od kosa, popravljanje kar.

THE STREET CO.

W. 45th & S. Morgan St., Chicago, Ill.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

MLADENIČE.

16 let stare.

Odnosanje raznih listin, sprejemati naročila, zavijati blago.

Dobro stalno delo, dobra pričetna plača in prilika za napredek.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St., Chicago.

MLADE MOZE

17 do 25 let stare,

pakiranje, zaviranje, tehtanje, urejanje naročil, pri raznem blagu.

Te službe dajejo zelo dobre ugodnosti za bodočnost in so stalne. Dobra pričetna plača.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St., Chicago.

MOZE

DELAVCE, MOČNE,

Dvokolničarje, Skladilčarke, Notranje delo, Stalna služba.

Dobra pričetna plača. Prilika za napredek.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St., Chicago.

DEKLETA IN ŽENE

16 do 30 let stare.

Lahko in čisto delo.

V tovarni barvil, v tovarni zabojev, v tovarni kovčkov, v knjigovezni.

DEKLETA IN ŽENE

za delo pri raznem blagu,

nad 16 let stare

ZA DELO PRI RAZNEM BLAGU.

za delo v načini

ODDELKU za IGRAČE, ZLATNINO in SREBRNINO.

Odrediti naročila in drugo delo pri raznem blagu.

SEARS, ROEBUCK and Co.

Delavne ure od 8 do 4.45.

Ob sobotah dopoldne.

Homan Ave., Arthington St., Chicago.

DEKLETA IN ŽENE

za lahko delo, izbirati semena.

Dobra plača. Pri:

LEONARD SEED CO.

226 W. Kinzie St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DELAVCE

Stalno delo, dobra plača.

POTREBUJEMO MLADJE PRI

čeleznih vozovih; delo od kosa, popravljanje kar.

THE STREET CO.

W. 45th & S. Morgan St., Chicago, Ill.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Bell Phone: Hazel 2506.)

POTREBUJEMO

izdelano kuharico

5621 Northumberland Ave., Pittsburgh, Pa.

